

Безверхня Г.В. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Маєвський М.І. – здобувач

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Мотивація до занять фізичним вихованням студенток педагогічних спеціальностей

Анотація. Мета: охарактеризувати мотивацію до занять фізичним вихованням дівчат педагогічних спеціальностей в контексті мотивації до навчання і мотивації до успіху. Матеріал: дослідженні 90 студенток другого курсу педагогічних спеціальностей (по 30 дівчат з факультетів дошкільної освіти, філологічного і економічного факультетів) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Результати: охарактеризована мотивація студенток до занять фізичним вихованням в аналізі залученості до предмету і цільових установок. Піддано додатковому вивченню спрямування мотивації навчальної діяльності студенток та рівень їх мотивації до успіху. Висновки: намічено причину несформованості внутрішньої мотивації студенток до занять фізичною культурою у загальній психологічній спрямованості дівчат, яка досить повно показана в контексті мотивації до навчання і успіхів.

Ключові слова: студентки, фізичне виховання, мотивація, навчання, спеціальність.

Безверхня Г.В. – кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент

Маевский Н.И. – соискатель

Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины

Мотивация к занятиям физическим воспитанием студенток педагогических специальностей. Цель: охарактеризовать мотивацию к занятиям физическим воспитанием девушек педагогических специальностей в контексте мотивации к обучению и мотивации к успеху. Материал: исследованы 90 студенток второго курса педагогических специальностей (по 30 девушек факультетов дошкольного образования, филологического и экономического) Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины. Результаты: охарактеризовано мотивацию студенток к

заняттям фізическим воститанням в анализе вовлеченности к предмету и целевых установок. Подвергнуто допoлнительному изучению направления мотивации учебной деятельности студенток и уровень их мотивации к успеху.

Выводы: намечено причину несформированной внутренней мотивации студенток к занятиям физической культурой в общей психологической направленности девушек, которая достаточно целостно показана в контексте мотиваций к обучению и успеху.

Ключевые слова: студентки, физическое воспитание, мотивация, обучение, специальность.

G/Bezverkhnya – Physical Education and Sport, assistant professor

M. Maevskij. – competitor

Pavlo Tychna Uman State Pedagogical

Motivation of students pedagogical skills to physical education *Purpose:*

To describe the motivation to physical education of pedagogical skills girls in the context of motivation to learn and motivation to succeed. *Material:* 90 second-year students of pedagogical specialties were researched (30 girls from pre-school education, philological and economic faculties) Pavlo Tychna Uman State Pedagogical University. *Results:* described the motivation of students in physical education by the analysis of involvement of subject and the target set. Student's motivation to learning activities and their level to success motivation were additionally investigated. *Conclusions:* Is outlined reason of not formed internal motivation of students' physical training in general psychological orientation of the girls that sufficiently shown in context of motivation to learn and progress.

Keywords: students, physical education, motivation, education, specialty.

Вступ. Наразі психологічна проблематика у галузі фізичного виховання і спорту лише підтверджує свою значимість та актуальність, особливо зі студентською молоддю. Фундаментальним завданням для успішного залучення студентів до занять фізичною культурою і спортом залишається вивчення їх мотивації, оскільки знання вихідного рівня мотиваційних установок дозволяє

науковцям досить точно спрогнозувати можливу поведінку в цьому напрямку через погляди на власне здоров'язбереження. Прикметно, що мотиваційна тематика у вивченні актуальних проблем фізичної культури і спорту студентської молоді популярна не тільки для вітчизняних науковців, але й досить гостро стоїть у зарубіжній спеціальній літературі [13, 14, 15, 16, 17]. Українськими вченими досліджуються фундаментальні напрямки в мотиваційній проблематиці з даним контингентом: це і пошук концепцій особисто орієнтованого фізичного виховання студентів [1], і технології формування професійно-педагогічної мотивації [4], і гендерні особливості формування до занять фізичним вихованням у студентів [2], і формування фізичної культури студентів у системі вищої освіти [8, 10], і шляхи оптимізації фізичної активності студентської молоді [5, 11], і динаміка мотивації до занять фізичною культурою за весь період навчання у ВНЗ [9] тощо.

Розгляд мотивації до занять фізичною культурою і спортом студенток педагогічних спеціальностей є практично значущою проблемою. Обумовлено це тим, що від мотивації до занять фізичною культурою майбутніх педагогів залежатиме спроможність реалізовувати себе у професійній діяльності як активного і здорового фахівця, а ще подача прикладу для учнів в орієнтації на фізкультурно-оздоровчі заходи. Причому, як показує дослідження Т.С. Єрмакової, яка знайомить українських науковців із досвідом, структурою і системою підготовки майбутніх вчителів шкіл у польських навчальних закладах [6], для поляків також великого значення мають аналогічні питання із формування фізично здорових і мотивованих на рухову активність студентів педагогічних ВНЗ.

Актуальність дослідження обумовлена також недостатністю робіт, в котрих мотивація до занять фізичною культурою у студентської молоді розглядалася б із врахуванням мотивації до навчання і мотивації до успіху. Як показала своїм дослідженням Г.І. Гончар, структурна основа мотивації до навчання і підвищення професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів найперше залежна від інтересу до професійної діяльності, мотивації

до успіху та досягнень, схильностей до професійної діяльності [3]. А дисертаційною роботою В.В. Цибульської виявлено структуру мотиваційних факторів, що впливає на активність самостійних занять студентів. У цій структурі адекватність самооцінки фізичних можливостей, мотивація до успіху, мотив отримання знань і оволодіння професією, емпатія до дітей [12]. Отже, дуже важливо мотивацію до занять фізичною культурою не розглядати відірвано від інших мотиваційних установок, зокрема від мотивації до навчання і мотивації до успіху. Тільки маючи цілісну мотиваційну картину можна досить об'єктивно зрозуміти причини низької мотивації до предмету «фізичне виховання» студенток педагогічних спеціальностей.

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Мета роботи – розглянути мотивацію до навчальної дисципліни «фізичне виховання» студенток педагогічних спеціальностей, враховуючи мотивацію до навчання і мотивацію до успіху.

Завдання: 1. Проаналізувати ступінь розробленості і практичні досягнення у мотиваційній проблематиці студентів за даними літературних джерел. 2. Охарактеризувати мотивацію до занять фізичним вихованням, мотивацію до навчання і мотивацію до успіху дівчат педагогічних спеціальностей в контексті їх учбової діяльності.

Матеріали та методи. Досліджено 90 студенток другого курсу педагогічних спеціальностей (по 30 дівчат з факультетів дошкільної освіти, філологічного і економічного факультетів) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Методами дослідження були обрані: аналіз та узагальнення даних наукової літератури, психологічні методики вивчення мотивації до навчання (за Т.І. Ільїною) і успіху (за Т. Елерсом), анкетування.

Результати дослідження.

Аналіз мотивації студенток трьох педагогічних спеціальностей до занять фізичним вихованням розглядатиметься в контексті їх залученості до предмету і цільових установок (табл. 1-2). Так, із відповідей студенток на запитання

анкети «Як часто вони пропускають заняття з фізичного виховання» (табл. 1) впливає, що у більшості студенток це трапляється дуже рідко і лише 10% студенток дошкільного факультету і 13,3% філологічного дають ствердну відповідь на це питання. Три-чотири рази за семестр дозволяють собі пропустити заняття студентки цих же факультетів: на дошкільному у цьому зізнається 13,3%, а на філологічному – 10%. Майже не пропускають заняття з фізичного виховання 40% дівчат дошкільного і філологічного факультетів та 43,3% економічного. Тільки по причині хвороби заняття не відвідують по 36,7% майбутніх філологів і вчителів дошкільного навчання і 56,7% економістів. Порівняння трьох факультетів показує, що найвищою самодисципліною наділені студентки економічного факультету, які не дозволяють собі пропустити заняття з фізичного виховання без поважної причини.

Таблиця 1.

Як часто студентки пропускають заняття з фізичного виховання

Варіант відповіді	Факультети					
	Дошкільний		Філологічний		Економічний	
	n=30	%	n=30	%	n=30	%
Майже не пропускаю	12	40	12	40	13	43,3
Тільки коли хворію	11	36,7	11	36,7	17	56,7
3-4 рази за семестр	4	13,3	3	10	0	0
часто	3	10	4	13,3	0	0

Мета відвідування занять фізичним вихованням студенток (табл. 2.), показує, що третина дівчат дошкільного (30%) і економічного (30%) факультетів і половина філологічного (56,7%) заняття з фізичного виховання відвідують з метою убезпечити себе від можливих проблем із атестаціями та заліком. Так, мета занять з фізичного виховання виключно для заліку є притаманною для 23,3% дівчат дошкільного факультету, 20% економічного і 50% філологічного факультету. Уникнення заборгованості з предмету спонукає до занять по 6,7% студенток дошкільного і філологічного факультетів та 10% студенток економічного факультету.

Через усвідомлення користі від фізичних вправ заняття відвідують не так вже й багато студенток: 13,3% на філологічному факультеті, 16,7% на економічному і 20% на дошкільному. Ще менше студенток відвідують заняття по причині їх цікавого проведення: 3,3% на дошкільному факультеті і 6,7% на філологічному.

Не знайшлося жодної студентки на трьох факультетах, яка б відвідувала заняття з фізичного виховання з метою навчитися новим вправам; лише по одній студентці на економічному та філологічному факультетах (по 3,3%) відвідують заняття задля розрядки розумового навантаження, а на економічному – для консультацій щодо самостійних занять. Виховання вольових якостей, як мета занять, встановлена у 6,7% дівчат філологічного і 10% економічного факультетів.

Прагматична мета – підвищити фізичну підготовленість, виявлена у 23,3% студенток дошкільного і економічного факультетів. Підвищення рухової активності, як мета занять фізичним вихованням, найбільш виражена у студенток дошкільного факультету – 23,3% і менше (по 13,3%) у дівчат філологічного та економічного.

Таблиця 2.

Мета відвідування занять з фізичного виховання студентами

Мета відвідування	Факультети					
	Дошкільний		Філологічний		Економічний	
	n=30	%	n=30	%	n=30	%
Знаю, що корисно	6	20	4	13,3	5	16,7
Для заліку з ФВ	7	23,3	15	50	6	20
Цікаво на заняттях	1	3,3	2	6,7	0	0
Виховую вольові якості	0	0	2	6,7	3	10
Для консультації з самостійних занять	0	0	0	0	1	3,3
Підвищити ФП	7	23,3	0	0	7	23,3

Продовження табл. 2

Щоб не мати заборгованість	2	6,7	2	6,7	3	10
Навчитися новим вправам	0	0	0	0	0	0
Для розрядки розумового навантаження	0	0	1	3,3	1	3,3
Підвищити рухову активність	7	23,3	4	13,3	4	13,3

Аналіз мети відвідування занять фізичним вихованням студенток трьох факультетів педагогічного вузу вказує на брак внутрішньої усвідомленої мотивації на фізичну культуру. Переважна більшість респонденток розглядають фізичне виховання виключно як програмну необхідність, а це свідчить про відсутність в них сформованих цінностей на фізичну культуру. Звідси зовнішня мотивація (отримання заліку та ін.) є домінантною.

Оскільки фізичне виховання студенток трьох факультетів переважно замикається в рамках предмету, то зупинимось більш детально на їх мотивації до навчання в цілому, адже саме цей вид діяльності на даному етапі їх життя є головним і визначальним. Вивчення навчальної мотивації займає важливе місце в педагогічних дослідженнях, адже розраховувати на ефективну соціально-педагогічну взаємодію вкрай важко без об'єктивного розуміння спонук до навчання. Одна справа, коли студент вмотивовано вчиться бо усвідомлює свою користь для суспільства і хоче стати добрим фахівцем, а інша – коли уникає проблем (боїться залишитись без стипендії), як це було виявлено в мотивації до занять фізичним вихованням. Багаж знань у студентів із такими мотиваційним спрямуваннями по закінченню вузу буде кардинально різний.

При аналізі результатів дослідження окремо по кожній із шкал мотивації (здобуття знань, оволодіння професією, отримання диплому) нами були отримані результати (табл. 3.), які говорять про те, що лише у дівчат дошкільного факультету більш-менш адекватна мотивація до навчання (лише у

них високі бали в шкалі здобуття знань і відповідно 1 рейтингове місце із 77%), в той час, як у майбутніх філологів і економістів вона фактично неприйнятна. Студентки філологічного і економічного факультету в мотивації до навчання проявили суто прагматичний інтерес, адже для них мотив отримання диплому (1 місце) переважає над мотивами здобуття знань (2 місце) і оволодіння професією (3 місце).

Лише переважання мотивів за першими двома шкалами мотивації до навчання свідчить про адекватний вибір професії та вдовolenість нею. Повної відповідності нами не виявлено навіть у дівчат дошкільного факультету, адже мотив «отримання диплому» у них на 2-му місці, а оволодіння професією на 3-му. Але все-таки пізнавальний інтерес до фаху, який вони здобувають, у них домінуючий. Так, кількість студенток, які самостійно вивчають ряд предметів, необхідних, на їхню думку, для майбутньої професії, наступна: 40% серед економістів, 60% філологів, і найбільше серед дівчат факультету дошкільного навчання – 70%. Однаково ретельно вивчати усі дисципліни для повного оволодіння предметом вважають за потрібне по 73,3% на економічному і дошкільному факультетах і 56,7% на філологічному.

Таблиця 3.

Мотивація до навчання студенток педагогічного вузу

Шкала мотивації	Факультети					
	дошкільний (n=30)		філологічний (n=30)		економічний (n=30)	
	%	місце	%	місце	%	місце
здобуття знань	77	I	62	II	64	II
оволодіння професією	61	III	53	III	61	III
отримання диплому	67	II	82	I	77	I

Мотивація до навчання студенток в певній мірі відображає їх же мотивацію досягнути успіху – здобути вищу освіту, а з нею отримати певний суспільний статус. Мотивації досягнення успіху студенток педагогічних спеціальностей, яка є стрижневою, адже виходить із потреб індивіда досягати успіхів у поставлених завданнях. Наскільки індивід орієнтований на успіх, настільки він активний, цілеспрямований та здатен планувати власні життєві цілі та йти у напрямку їх реалізації й, відповідно, брати відповідальність за краще виконання дій.

Результати методики з вивчення мотивації до успіху за Т. Елерсом (табл. 4.) показують переважаючий середній рівень мотивації (на філологічному факультеті таких 60%, на факультеті дошкільної освіти 63,3%, на економічному 76,7%). Низький рівень мотивації до успіху особистості майбутнього спеціаліста виявлений у студенток усіх факультетів, проте найбільше виражений у майбутніх вчителів дошкільного навчання та філологів (в обох випадках по 36,7%). Серед дівчат економічного факультету з низьким рівнем мотивації виявлено 23,3%, що є найнижчим показником з усієї вибірки. Звідси, у третини студенток дошкільного і філологічного факультетів підсистема мотивації до успіху взагалі не сформована. Стосовно середнього рівня, то він інформує про часткову сформованість підсистеми спрямованості фахівця.

Таблиця 4.

Мотивація до успіху студенток педагогічного вузу

Рівень мотивації	Факультети					
	дошкільний (n=30)		філологічний (n=30)		економічний (n=30)	
	n	%	n	%	n	%
низький	11	36,7	11	36,7	7	23,3
середній	19	63,3	18	60	23	76,7
високий	0	0	1	3,3	0	0

Високий рівень оцінки мотивації до успіху особистості майбутнього фахівця, що засвічує про повну сформованість підсистеми спрямованості особистості, було встановлено лише у однієї студентки філологічного факультету (це усього 3,3% з їх вибірки).

Як показали результати нашого дослідження, які включали досить детальний аналіз питань методики Елерса, студентки із низьким рівнем взагалі не ініціативні, малоактивні, перешкод намагаються уникати, перевагу віддають легким і не потребуючим настирливості фізичним вправам, які легко виконуються і все для того, щоб убезпечити себе від критики зі сторони одногрупників за можливу незграбність. Стосовно дівчат трьох факультетів педагогічного вузу із середнім рівнем мотивації до успіху, то у заняттях фізичним вихованням це має прояв у тому, що їх активність хоч і продуктивна, але певною мірою залежна від зовнішнього контролю: з однієї сторони чітка орієнтація виключно на власні сили, але, що стосується докладання зусиль, то тут студентки підходять до запропонованого викладачем на занятті з фізичного виховання завдань без надмірного ентузіазму; перешкоди, в залежності від ступеня їх складності, можуть спробувати як подолати, так і уникнути, тобто, без наполегливості та волі.

Наше дослідження підтверджує дані О.О. Біліченко [2] і М.А. Ісаченко [7] стосовно того, що низький рівень прагнень до саморозвитку, відчуття невпевненості в собі, низька мотивація до систематичних занять є тими факторами, які обмежують мотивацію до занять фізичним вихованням.

Таким чином, спрямування мотивації навчальної діяльності студенток та рівень їх мотивації до успіху, які показали орієнтацію на обивателя, пояснюють переважання в більшості дівчат педагогічних спеціальностей зовнішньої мотивації на заняття фізичним вихованням і однозначний брак внутрішньої, істинно рушійної мотивації.

Висновки

1. Встановлено, що третина студенток дошкільного (30%) і економічного (30%) факультетів і половина філологів (56,7%) заняття з

фізичного виховання відвідують з метою убезпечити себе від можливих проблем із атестаціями та заліком і не має жодної студентки на трьох факультетах, яка б відвідувала заняття з фізичного виховання з метою навчитися новим вправам.

2. Дослідження мотивації до навчання показало, що студентки факультету дошкільної освіти найкраще розуміють важливість здобуття знань з майбутнього фаху для особистого та професійного зростання, тому й не обмежуються рамками і вимогами програми. У студенток філологічного та економічного факультетів, в кого мотив «отримання диплома» є пріоритетним у мотивації до навчання, пізнавальний інтерес зосереджений у сфері професійно орієнтованих предметів. Це засвідчує той факт, що низька мотивація до систематичних занять є одним із факторів, які обмежують мотивацію до занять фізичним вихованням.

3. Виявлено домінування середнього рівня мотивації до успіху, який на заняттях фізичним вихованням у студенток проявляється тим, що їх активність хоч і продуктивна, але залежна від зовнішнього контролю. З однієї сторони чітка орієнтація виключно на власні сили, але, що стосується докладання зусиль, то тут студентки підходять до запропонованого викладачем на занятті з фізичного виховання завдань без надмірного ентузіазму; перешкоди, в залежності від ступеня їх складності, можуть спробувати як подолати, так і уникнути, тобто, без наполегливості та волі.

Перспективи подальших досліджень полягають пошуку дієвих форм організації фізичного виховання зі студентками педагогічних спеціальностей, які змогли б ефективніше впливати на внутрішню мотивацію. Попри наявність досліджень з вивчення мотивації до занять фізичною культурою студентів педагогічних спеціальностей, все-таки більш детального вивчення потребують студенти факультетів, на яких традиційно переважає жіноча стать.

Література

1. Белых С.И. Структура концепции личностно ориентированного физического воспитания студентов университета // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 3 – С. 3-9. doi:10.6084/m9.figshare.669663.
2. Біліченко О.О. Гендерні особливості формування мотивації до занять фізичним вихованням у студентів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». / О.О. Біліченко. – Дніпропетровськ, 2014. – 21 с.
3. Гончар Г.І. Організаційно-методичні умови формування мотивації студентів інститутів фізичної культури до професійно-прикладної фізичної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». / Г.І. Гончар. – Дніпропетровськ, 2013. – 19 с.
4. Григоренко В.Г. Профессионально-педагогическая мотивация и технология ее формирования. / В.Г. Григоренко. – Бердянск: изд-во Бердянск. гос. пед. ун-та, 2003. – 148 с.
5. Драчук А.І. Оптимізація фізичного виховання студентів вищих закладів освіти гуманітарного профілю. автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту / А.І. Драчук. – Львів: ЛДУФК, 2001. – 21 с.
6. Ермакова Т.С. Формирование культуры здоровья будущего учителя в польских учебных заведениях // Физическое воспитание студентов. – 2014. – № 5 – С. 14-19. doi:10.15561/20755279.2014.0503
7. Исаченко М.А. Тестовый контроль в системе оценки знаний студентов институтов физической культуры и спорта: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. Наук по физическому воспитанию и спорту: спец. 24.00.02 «Физическая культура, физическое воспитание разных групп населения» / М.А. Исаченко. – Киев, 2008. – 22 с.

8. Круцевич Т. Формування фізичної культури студентів у системі вищої освіти // Т. Круцевич, О. Марченко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту . – 2009 . – № 2 . – С.78–81.
9. Лисяк В. М. Динаміка мотивації до занять фізичною культурою у студентів вищих навчальних закладів за весь період навчання / В. М.Лисяк // Слобожанський науково-спортивний вісник. / наук.-теорет. журнал. – Харків, ХДАФК, 2013. – № 3. – С. 199–203.
10. Марченко О.Ю. Формування ціннісних категорій особистості фізичної культури у студентської молоді: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». / О.Ю. Марченко. – Дніпропетровськ, 2010. – 20 с.
11. Сутула В.А. Шляхи оптимізації фізичної активності студентської молоді / В.А. Сутула, П.М. Кизім, В.В. Шутєєв, Ю.О. Фішев, Л.С. Луценко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2014. – №6 (44). – С .106-111. – [dx.doi.org/10.15391/sns.v.2014-6.020](https://doi.org/10.15391/sns.v.2014-6.020).
12. Цибульська В.В. Формування мотивації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів педагогічних спеціальностей на різних формах навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». / В.В. Цибульська. – Дніпропетровськ, 2015. — 21 с.
13. Boichy J. C., Sarrazin P. G., Grouzet F. M., Pelletier L. G. Students' motivational profiles in physical education and achievement outcomes: A self-determination theory perspective. *Journal of Educational Psychology*, 2008, vol.100, pp. 688-701.
14. Chena Ang. A Theoretical Conceptualization for Motivation Research in Physical Education: An Integrated Perspective // *Quest.*, 2001. – Volume 53, Issue 1, pages 35-58 DOI:10.1080/00336297.2001.10491729

15. Cox Anne, Williams Lavon. The Roles of Perceived Teacher Support, Motivational Climate, and Psychological Need Satisfaction in Students' Physical Education Motivation // *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 2008, 30, 222-239.
16. Ferrer-Caja, E., & Weiss, M.R. Predictors of intrinsic motivation among adoles-cent students in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 2000.71, 267–279.
17. Stone D., Deci E. L., Ryan R. M. Beyond talk: Creating autonomous motivation through self-determination theory. *Journal of General Management*, 2009, vol.34, pp. 75-91.

References

1. Belykh S.I. *Fizicheskoe vospitanie studentov* [Physical education of students], 2013, vol. 3, pp. 3-9. doi:10.6084/m9.figshare.669663
2. Bilichenko O.O. Genderni osoblivosti formuvannja motivacii do zanjat' fizichnim vihovannjam u studentiv: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu: spec. 24.00.02 «Fizichna kul'tura, fizichne vihovannja riznih grup naseleennja». / O.O. Bilichenko. – Dnipropetrovs'k, 2014. – 21 s.
3. Gonchar G.I. Organizacijno-metodichni umovi formuvannja motivacii studentiv institutiv fizichnoï kul'turi do profesijno-prikladnoï fizichnoï pidgotovki: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu: spec. 24.00.02 «Fizichna kul'tura, fizichne vihovannja riznih grup naseleennja». / G.I. Gonchar. – Dnipropetrovs'k, 2013. – 19 s.
4. Grigorenko V.G. *Professionalno-pedagogicheskaya motivatsiya i tehnologiya ee formirovaniya* [Professional pedagogical motivation and technology of its formation], Berdyansk, 2003, 148 p.
5. Drachuk A.I. *Optimizatsiya fizichnogo vikhovannja studentiv vishhikh zakladiv osviti gumanitarnogo profilyu* [Teaching culture conditions improve health promotion students in the system of physical education in higher education], Cand. Diss., Lviv, 2001, 21 p.
6. Iermakova T.S. *Fizicheskoe vospitanie studentov* [Physical education of students], 2014, vol. 5, pp. 14-19. doi:10.15561/20755279.2014.0503

7. Isachenko M.A. Testovyy kontrol' v sisteme ocenki znanij studentov institutov fizicheskoy kul'tury i sporta: avtoref. dis. na soiskanie uchenoj stepeni kand. Nauk po fizicheskomu vospitaniju i sportu: spec. 24.00.02 «Fizicheskaja kul'tura, fizicheskoe vospitanie raznyh grupp naselenija» / M.A. Isachenko. – Kiev, 2008. – 22 s.
8. Krutsevich T., Marchenko O. *Teoriya i metodika fizichnogo vikhovannya i sportu* [Theory and methods of physical education and sport.], 2009, vol. 2, pp. 78–81.
9. Lisyak V. M. *Slobozhans'kij naukovo-sportivnij visnik* [Slobozhanskyi Herald of Science and Sport], Kharkiv, 2013, vol. 3, pp. 199–203.
10. Marchenko O.Ju. Formuvannja cinnisnih kategorij osobistosti fizichnoi kul'turi u students'koï molodi: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu: spec. 24.00.02 «Fizichna kul'tura, fizichne vihovannja riznih grup naselennja». / O.Ju. Marchenko. – Dnipropetrovs'k, 2010. – 20 s.
11. Sutula V.A. *Slobozhans'kij naukovo-sportivnij visnik* [Slobozhanskyi Herald of Science and Sport], 2014, vol. 6 (44), pp. 106-111, dx.doi.org/10.15391/snsv.2014-6.020.
12. Cibul's'ka V.V. Formuvannja motivacii do profesijno-prikladnoi fizichnoi pidgotovki studentiv pedagogichnih special'nostej na riznih formah navchannja: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu: spec. 24.00.02 «Fizichna kul'tura, fizichne vihovannja riznih grup naselennja». / V.V. Cibul's'ka. – Dnipropetrovs'k, 2015. — 21 s.
13. Boichy J. C., Sarrazin P. G., Grouzet F. M., Pelletier L. G. Students' motivational profiles in physical education and achievement outcomes: A self-determination theory perspective. *Journal of Educational Psychology*, 2008, vol.100, pp. 688-701.
14. Stone D., Deci E. L., Ryan R. M. Beyond talk: Creating autonomous motivation through self-determination theory. *Journal of General Management*, 2009, vol.34, pp. 75-91.

15. Chena Ang. *A Theoretical Conceptualization for Motivation Research in Physical Education: An Integrated Perspective* // *Quest.*, 2001. – Volume 53, Issue 1, pages 35-58 DOI:10.1080/00336297.2001.10491729
16. Cox Anne, Williams Lavon. The Roles of Perceived Teacher Support, Motivational Climate, and Psychological Need Satisfaction in Students' Physical Education Motivation // *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 2008, 30, 222-239
17. Ferrer-Caja, E., & Weiss, M.R. *Predictors of intrinsic motivation among adoles-cent students in physical education. Research Quarterly for Exercise and Sport*, 2000.71, 267–279.